

VELKOMMEN TIL SPORENE PÅ SAKSFJED INDDÆMNING

Saksfjed Inddæmning i det sydøstlige hjørne af Lolland er inddæmnet havbund. Inden de store digebyggerier i 1870-erne var her et lavvandet område med småøer beskyttet af barrierøerne Store og Lille Brunddrag ud mod Østersøen. Området blev langsomt tørlagt i takt med den teknologiske udvikling, men først i 1950-erne lykkedes det endeligt ved hjælp af pumpestationen. Når du færdes rundt i landskabet, er der overvejende fladt. Kigger du ud over havet, kan du fornemme de gamle øer og Lollands tidligere kystlinje. I kontrast til alt det flade ses de 4 meter høje stormflodsiger og Brunddragene, som i dag er blevet til Lollands største klitter.

På den gamle havbund kan du nu opleve en fin og afvekslende natur mellem de dyrkede marker. Der er småskove, digegrave, klitter, strande, småsøer, enge og overdrev.

Dele af Saksfjed Inddæmning og hele Hyllekrog er fuglereservat og ejet af Fugleværnsfonden.

1 DE GRÆSEDE ENGE

Mange steder i området kan du som her opleve græssede enge. Kreaturerne har her skabt nogle fine overdrev til gavn for flora og fauna.

2 PUMPESTATION

Billitse Mølle, som pumpestationen kaldes, er anlagt ved to tidligere holme, der i dag indgår i diget. Navnet Billitse stammer fra det vendiske navn for græsbevokset sted. De første pumpestationer fik kraft fra vindmøller. Den moderne pumpestation, som er eldrevet, er indviet i 1954.

3 NATURGENOPRETNING

På de tidligere marker sydvest for pumpestationen har Fugleværnsfonden valgt at hæve vandstanden, så der er skabt nogle lavvandede søer. Her kan du se mange ynglefugle, og der ligger ofte rastende fugle på vandet. Ved hjælp af græssende kreaturer holdes området lysåbent til gavn for fugle og planter.

4 HYLLEKROG

Vi kan anbefale turen ud på Hyllekrog. Det er et ganske særligt landskab med udsigt til fjord og hav. Krumodden er formet af vind og strøm, der har ført materiale med sig, og den vokser stadig. På den yderste spids ses det tydeligt, at tangen bliver længere og længere. Midt på odden ligger det gamle fyr, der ejes af Naturstyrelsen. Her er åbent for besøgende uden for fuglenes yngletid. Du kan nyde udsigten oppe

fra fyret, og en række plancher beskriver naturen og fyrets historie. På Hyllekrog er der gode muligheder for at se sæler, der kommer på besøg fra det nærliggende Rødsand. Der er ca. 3,5 km til fyret. Hvis du vil helt ud til spidsen, så er der ca. 2,5 km mere ad stranden. Hyllekrog er pga. ynglefugle lukket 1. marts til 15. juli.

5 KLITTERNE OG FULGLETRÆKKET

Ved Store Brunddrag er der en fin udsigt. Du vil ofte kunne se folk med kikkerters og teleskoper. De står og kigger efter trækfugle på diget. Især efterårstrækket med rovfugle kan være meget imponerende. I august, september og oktober tælles rovfugle og småfugle i tusinder.

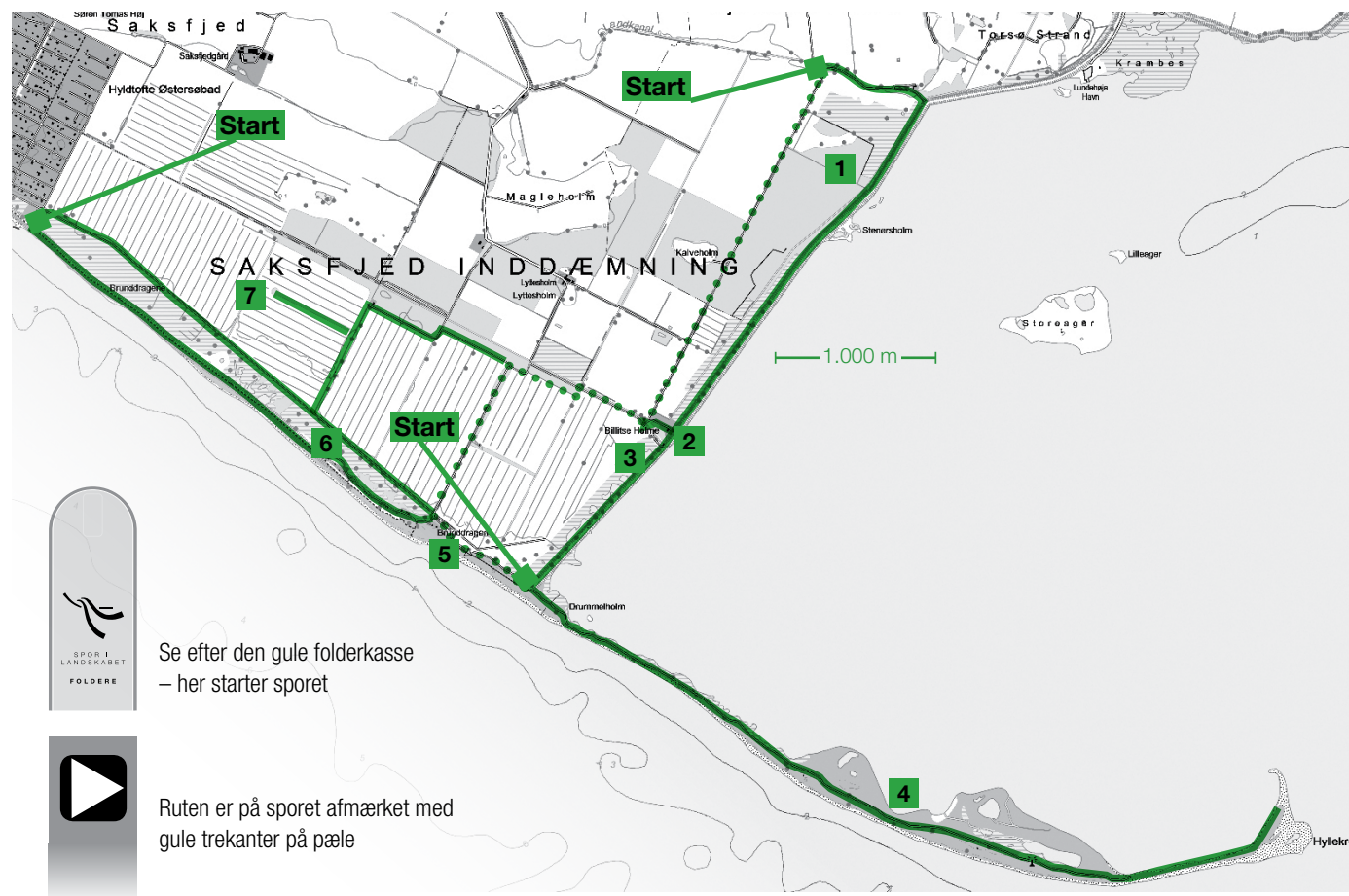
6 DIGET OG SJÆLDNE PLANTER

Overalt ved Saksfjed Inddæmning har du mulighed for at se sjældne planter. På diget vokser blandt andet store bestande af ager-kohvede og

klæbrig limurt. På engene i inddæmningen og på strandene vokser strand-nellike, kongebregne, bakke-gøgeille, maj-gøgeurt og mange andre sjældne arter.

7 FLYVERMINDESMÆRKET

For enden af en lang allé med birk, bæverasp og lyng finder du i en lille lund Flyvermindesmærket. Det er et fint anlæg til minde om 3 amerikanske flyvere, som omkom, da deres bombefly blev skudt ned efter et bombetogt over Tyskland den 9. april 1944.

PÅ SPORENE KAN MAN OGSÅ OPLEVE:

Hist og her ses nogle småskove og levende hegn bestående af træer og buske, der ikke er så almindelige på Lolland. Man har valgt planter, som kan vokse i tør sandjord. På markerne dyrkes bl.a. rug og raps, der også er hårdføre og nøjsomme.

YDERLIGERE INFORMATION

Lars Munk, Fugleværnsfonden, mobil 23 25 30 91

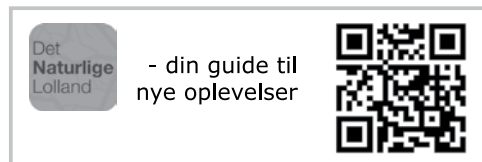
FOR YDERLIGERE INFORMATION OM MULIGHEDERNE I OMRÅDET HENVISES TIL:

www.lungholm.dk, www.fuglevaernsfonden.dk, www.naturstyrelsen.dk
Yderligere information om andre spor og arrangementer på sporene findes på www.spor.dk

FLERE MULIGHEDER

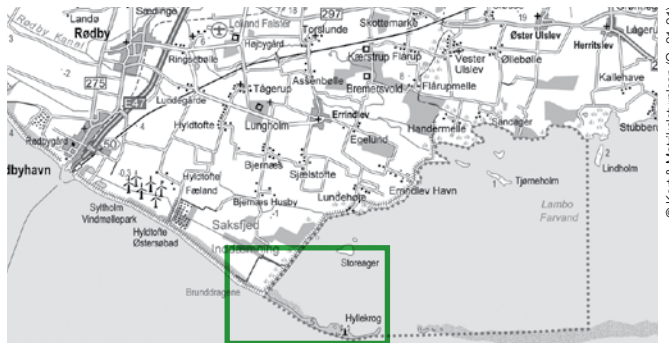
- Ikke langt fra Saksfjed Inddæmning finder du turen Roesporet ved Lungholm Gods; en interessant tur i den sydlolandske flade natur. Turfolder findes på www.spor.dk
- Fra Brunddragene kan man komme videre ad cykelrute 38, Østersøstien. For de eventyrlystne venter der en fantastisk tur på digekroenen hele vejen ind til Nakskov. Man kan også følge Rute 38 i modsat retning mod Nysted og Nykøbing F.
- Fra Rødbyhavn kan du følge Jernbanestien til Maribo og Naturpark Maribosøerne.

Lolland byder på et væld af smukke ture, både på cykel og til fods. Smartphone app'en Det Naturlige Lolland guider dine ture med GPS, og du får billeder og små historier undervejs. Scan koden herunder, eller find app'en i Appstore eller Playbutik.

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

	Levende hegn		Jorddige
	Jernbane		Sti
	Vej		Markvej
	Gul rute		Rød rute
4	Henvi- sing til forklaring		(cykelrute)

© Kort & Matrikstyrelsen (G. 21-01)

Der er hele 3 indgange til den foreslåede rute. Det mest centrale punkt er hvor Hyllekrogtangangen begynder; GPS 54.611252,11.457528. Eller i nordenden af fuglereservatet på Fælledvej; GPS 54.637473,11.487644. Endelig kan du også med fordel køre til den vestlige ende af turforløbet ved Tangvej; GPS 54.631568,11.415734. Alle 3 steder har du god mulighed for at parkere bilen, mens du nyder naturen!

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Lungholm Gods, Fugleværnsfonden, Det Lollandske Digelag, Naturstyrelsen og Grundejerforeningen Østersøbadet stiller de anviste ruter til rådighed for denne tur. På sporene færdes man på lodsejernes ejendom, og hensynsfuldhed og respekt for den opsatte skiltning er påkrævet. Gule pile angiver ruter for fodgængere. Røde pile angiver, at der må cykles. I våde perioder kan vejene dog være svært fremkommelige. Hund skal føres i snor overalt. Sporene er ikke egnede for gangbesværede.

Hyllekrog er lukket for adgang i fuglenes yngleperiode fra 1. marts til 15. juli. Fra pumpestation er der lukket for adgang i nordlig retning af hensyn til ynglende havørne fra 1. februar til 31. juli. Herudover kan dele af sporene være lukket på grund af jagt enkelte dage.

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:
Danmarks Naturfredningsforening · Dansk Skovforening
Friluftsrådet · Kommunernes Landsfor. · Landbrug & Fødevarer
Landdistrikternes Fællesråd · Naturstyrelsen
Støttet af Nordea-fonden og Miljøministeriet.

Tekst: Lolland Kommune, Sektor for Udvikling og Erhverv
Tegninger: Lærke Feld Andersen og Michael Pedersen

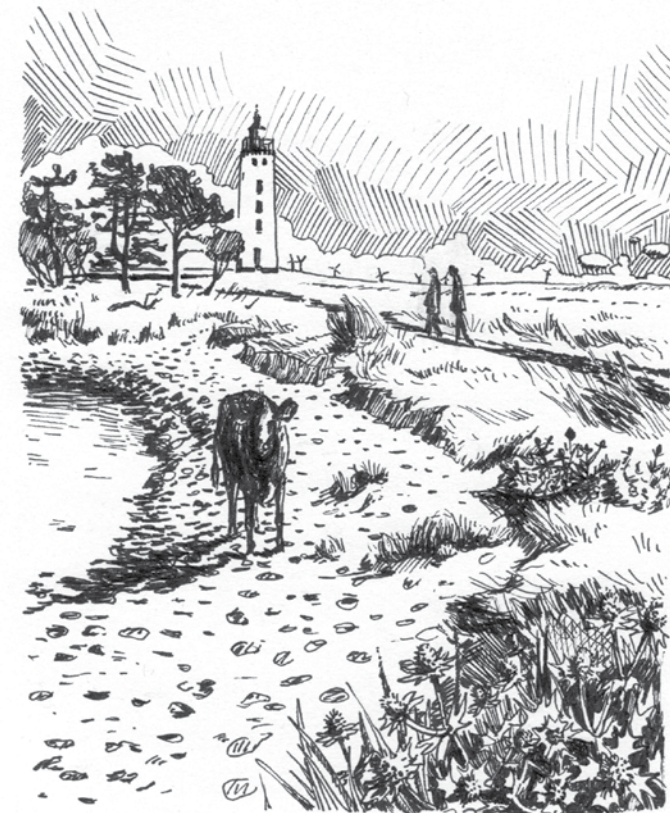
Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrug & Fødevarer, Axeltorv 3, 1609 København V
E-mail: spor@lf.dk

WWW.SPOR.DK

SPOR0441 · AUT · 3/2013

Sporene på Saksfjed Inddæmning

SPOR I
LANDSKABET